

YAŞLI SAĞLIĞI

DR.EMEL BEG

GÜRPINAR ASM

KAHEKON-2011 TRABZON

YAŞLI KİMDİR?

TDK:Yaşı ilerlemiş,kocamış,ihtiyar kimse

DSÖ:45-59 Orta Yaş

60-74Yaşlı

75-89İleri yaşlılık

90 ve üzeri İhtiyarlık

Psikogeriatrici bilim grubu:Geçmiş dönemlere göre fiziksel ve mental yetersizliğin belirginleştiği dönem

Yaşlı sağlığı önemi neden giderek artmaktadır?

- 1950 20.947.188 YN %3.3
- 1960 27.754.820 %3.5
- 1970 35.605.176 %4.4
- 1980 44.736.957 %4.7
- 1990 56.473.035 %4.3
- 2000 67.803.927 %5.7
- 2025 Beklenen %9-10

- 2009 %7.01 65 yaş üzeri
- Beklenen yaşam süresinin uzaması -2000 kadın 71.5 iken 2010 da 73.8 2000 erkek 66.9 iken 2010 da 69 – ile beden,ruh,cevre kaynaklı sağlık sorunları farklılaşarak ileri yaşa özgü hale gelmiştir.

- Beklenen yaşam süresinin uzamasının yanı sıra yaşlı hasta grubunun ;
- %90 en az 1
- %35 2
- %23 3
- %15 4 veya daha fazla kronik sağlık sorunu bulunmaktadır

Türkiye en hızlı yaşlanan ülkeler arasındadır

- 2005-2050 yılları nüfus artış hızları hesaplandığında
- Türkiye %736
- Fransa %140
- Almanya %153

Yaşlı sağlığının temel belirleyicileri nelerdir?

- Genç ile yaşlı arasında olabilecek tüm fizik ve biyolojik farklılıklardır
- Hızla yaşlanan, eğitim ve ekonomik seviyesi düşük, endüstrileşen, kentleşen, aile yapısı değişen, beklenen yaşam süresi uzayan, iş göçü olan, doğurganlık oranı düşen, geleneksel geniş aile yapısının azaldığı bir toplum yapısının yaşlılar üzerindeki etkisi ve yaşlının ihtiyacını karşılayabilme derecesidir

Birinci basamakta yaşı sağlığının planlanması yoluyla iyileştirilmesi için yapılması gerekenler ?

- Nüfusumuzun yaşlılarını belirlemek
- Yaş grupları ve sağlık sorunlarına göre alt gruplarına ayırmak
- Adres telefon gibi iletişim bilgilerini tespit etmek
- Yalnız veya yakınlarıyla oturanlar düzenli gelir,sosyal güvence durumlarını bakım ,beslenme,ihtiyaçlarının karşılanma durumu açısından belirleme
- Organ ve sistem muayenelerini yaparak ihtiyaç belirleme

Yaşlılıkta ne değişir?

- Vicut görünümü iskelet sistemi: ayakta otururken boy, omuz arası açıklığı, göğüs derinliği, mineral içeriği gibi
- Yağ depoları: kilo artışı, çeşitli bölgelerdeki deri kalınlığı
- Solunum sistemi: akciğer elastisitesi azalır, kaburga kırıklarında kemikleşir
- KVS: ateroskleroz ve bağ dokusu artar

- Sindirim sistemi:peristaltizm ve sekresyonlar azalır
- Duyu organları:zayıflar
- Hormonlar:genel olarak azalır
- Bazal metabolizma hızı azalır

Bu değişikliklerle yaşlılarda oluşan sağlık sorunları nelerdir?

- Düşme ve kazalarda artış:kazalara bağlı ölüm hızı 65 yaş üzerinde 3 kat fazladır ve ölümlle sonuçlanan 10 kazadan 6sı evde gelişmektedir
- Osteoporozda artış
- Görme ve işitmede azalma
- Akıl sağlığında bozulma
- Diř ve beslenme problemleri
- Kronik aęrılar

- Uyku bozuklukları
- İdrar dışkı inkontinansı
- Isı kaybı
- Tam bilgi alamama
- Tedavi uyumsuzluğu
- İlaç bağımlılığı

Yaşlılarda morbidite nedenleri?

- Kalp damar hastalıkları
- Kanserler
- Dm
- Ht
- Ortopedik problemler
- Görme işitme yetersizlikleri
- Dermatozlar

Yaşlılarda mortalite nedenleri?

- Kanserler
- Serebrovasküler hastalıklar
- Kardiyovasküler hastalıklar

Ne yapmalı?

- Kişisel bilgilerin tespit ve kaydedilmesi
- Vital bulguların ölçülmesi ve kaydedilmesi
- Fizik muayene yapılıp kaydedilmesi
- Laboratuvar testlerinin yapılıp kaydedilmesi
- Bağışıklama hizmetlerinin yapılması kaydedilmesi
- Tarama testlerinin koordinasyonu

Birincil koruma

- Beslenme düzenlenmesi
- Tütün alkol den uzak tutma
- Fizik aktivite
- Kazaların önlenmesi
- Zihinsel aktivite artırılması
- Sosyal aktivitede devamlılık
- Hormon ve ilaçların doğru kullanımı

İkincil korunma

- Hastalık ve yetersizliklerde erken tanı
- Tarama testleri

Üçüncül koruma

- rehabilitasyon

TEŞEKKÜRLER